

[Forside](#) / [Afgørelser](#)

Vedrørende behandling af personoplysninger i forbindelse med forsikrings sag

Brevdato: 14.02.14

Journalnummer: 2012-213-0047

1. Indledning

Ved e-mail af 2. juni 2010 har Klager [navn og adresse udeladt] klaget til Datatilsynet over behandling af personoplysninger om hende og hendes børn i forbindelse med videooptagelser og observationer, som Topdanmark Forsikring A/S (herefter Topdanmark) foretog af dem i november og december 2009.

2. Sagsfremstilling

Det fremgår af sagen, at klager var ude for en rideulykke i juli 2006 foranlediget af en hund. Klager har rejst et erstatningskrav mod Topdanmark, da hunden, der forårsagede ulykken, var forsikret hos selskabet.

Det fremgår af de foreliggende oplysninger, at klager rejste spørgsmål om eventuel erstatning over for Topdanmark i efteråret 2006.

I en periode på 5 uger i november og december 2009 foretog Topdanmark ifølge det oplyste overvågning med videooptagelser og observationer af klager.

Den 6. april 2010 sendte Topdanmark en telefax til Arbejdsskadestyrelsen, hvoraf det fremgik, at "videooptagelserne fremsendes pr. anbefalet brev". Telefaxen var vedlagt en observationsrapport, som beskriver klagers færden og adfærd i detaljer på fem forskellige dage i perioden fra den 11. november 2009 til den 15. december 2009. Telefaxen til Arbejdsskadestyrelsen var også vedlagt en funktionsattest, hvori klager havde besvaret en række spørgsmål om sit funktionsniveau.

Det fremgår af sagen, at klagers advokat ved telefax ligeledes af 6. april 2010 blev orienteret om brevet til Arbejdsskadestyrelsen og om overvågningen og videregivelsen af oplysninger til Arbejdsskadestyrelsen.

Det fremgår endvidere af sagen, at Topdanmark umiddelbart herefter fremsendte en "ekstraheret" version af selskabets videoovervågningssekvenser til Arbejdsskadestyrelsen.

Ved dom afsagt af Retten i Helsingør den 30. april 2012 blev Topdanmark og seks ansatte idømt dagbøder for overtrædelse af straffelovens § 264a¹ ved uberettiget at have fotograferet klager på adressen A [adresse udeladt], som er et ikke frit tilgængeligt sted. Det fremgår af dommen, at der var der tale om fotografering af klager i form af videooptagelser, som retten fandt uberettiget, da det ikke fandtes godtgjort, at optagelser af klager på et ikke frit tilgængeligt sted var eneste

mulighed for forsikringsselskabet og dets ansatte til at afklare, om forsikringsselskabets mistanke var korrekt.

Det er til sagen oplyst, at Topdanmark har indsamlet oplysninger om klagers dagligdag og hendes færden i form af observationer, som er dokumenteret henholdsvis ved videooptagelser og i form af notater i en observationsrapport. Med hensyn til videooptagelserne er der tale om redigerede/ekstraherede optagelser, hvor f.eks. ventetid og rystede optagelser er klippet fra.

Det fremgår af observationsrapporten, at de personer, som klager var sammen med, også blev filmet. Det er tillige angivet, hvilke observationer der er filmet på adressen A [adresse udeladt].

3. Datatilsynets afgørelse og begrundelse

Efter behandling af sagen i Datarådet skal Datatilsynet udtale følgende:

Ulovlige optagelser

Som anført ovenfor blev en række videooptagelser af observationer, der knytter sig til adressen A [adresse udeladt], ved Retten i Helsingørs dom af 30. april 2012 fundet strafbare.

Behandling af personoplysninger, som er indsamlet i strid med straffelovens § 264a, må anses for ligeledes at være i strid med persondataloven.

Iværksættelsen af nærmere undersøgelser i forhold til klager

Topdanmark har bl.a. forklaret til sagen, at selskabets skadebehandler blev opmærksom på visse uoverensstemmelser, der nødvendiggjorde en nærmere undersøgelse af de faktiske omstændigheder, at der ikke var enighed om det mulige erhvervsevnetab, hvorfor sagen blev sendt til vurdering hos Arbejdsskadestyrelsen, at undersøgelsen blev iværksat, fordi klager ikke var villig til at udlevere alle de oplysninger, som selskabet havde efterspurgt, samt at selskabet fik en anonym henvendelse med oplysninger i strid med det, som klager selv havde oplyst.

Om formålet med optagelserne og observationerne har Topdanmark oplyst, at formålet med indsamling af oplysninger var, at Arbejdsskadestyrelsens afgørelse kunne træffes på så fyldestgørende et grundlag som muligt, således at der kunne udregnes en korrekt erstatning til klager.

Datatilsynet lægger til grund, at der i den konkrete sag er tale om behandling af almindelige oplysninger, jf. persondatalovens § 6, idet der ikke er beskrevet observationer, som kommenterer klagers helbred. Hjemlen skal således efter Datatilsynets opfattelse findes i § 6, stk. 1, nr. 7, hvorefter en behandling kan finde sted, hvis den er nødvendig for, at Topdanmark kan forfølge en berettiget interesse, og hensynet til klager ikke overstiger denne interesse.

Det er Datatilsynets opfattelse, at der i sager som den omhandlede må indrømmes et rum for forsikringsselskaber til at vurdere, om det er nødvendigt at foretage yderligere undersøgelser af den skadelidtes funktionsniveau. Indsamling og anden behandling af oplysninger er reguleret dels af bestemmelserne i persondatalovens §§ 6-8, dels af de grundlæggende krav om formålsbestemthed, proportionalitet og saglighed i lovens § 5, stk. 2 og 3. I denne sammenhæng må forsikringsselskabet endvidere foretage en vurdering af, hvorvidt de konkrete omstændigheder – herunder oplysninger om skadelidtes symptomer, diagnose, funktionsniveau, mv. – nødvendiggør, at en sådan undersøgelse skal omfatte f.eks. videooptagelse af den skadelidte.

Vurderingen af, hvorvidt det er berettiget at iværksætte nærmere undersøgelser – samt omfanget heraf og måden, der indsamles oplysninger på – må således foretages på baggrund af sagens konkrete omstændigheder. I den forbindelse må der lægges vægt på bl.a. proportionalitet, herunder om overvågning af en bestemt lokalitet, f.eks. persons hjem eller andet ikke frit tilgængeligt sted, må anses for proportionalt med formålet med overvågningen.

På baggrund af det, som er oplyst til sagen, har Datatilsynet ikke grundlag for at tilsidesætte Topdanmarks vurdering, hvorefter det i den konkrete sag fandtes nødvendigt at foretage visse yderligere undersøgelser for at kunne varetage selskabets interesser i forbindelse med fastsættelse af et erstatningsbeløb.

Datatilsynet har herved lagt vægt på det, som Topdanmark har anført. Datatilsynet har endvidere lagt vægt på, at hensynet til klager ikke kan antages at overstige Topdanmarks interesse i at oplyse sagen i nødvendigt omfang under forudsætning af, at informationsindsamlingen i de konkrete omhandlede tilfælde må anses for formålstjenlig og proportional, jf. nedenfor.

Oplysninger i observationsrapporten om klagers færden i hjemmet

Blandt de indsamlede oplysninger er oplysninger om klagers færden i sit hjem. Oplysningerne er ifølge det oplyste indsamlet ved, at Topdanmarks medarbejdere har siddet uden for huset i en bil og iagttaget klager. Observationen er beskrevet i observationsrapporten den 15. december 2009 kl. 7.07. Der er ifølge det oplyste ikke anvendt videokamera eller andet teknisk udstyr ved registreringen af klagers færden i dette tilfælde.

Observationen er i observationsrapporten beskrevet således:

”Der var lys i huset, hvor skl. kunne ses gående rundt.”

Det er Datatilsynets opfattelse, at observation af klager i hjemmet på den omhandlede måde efter omstændighederne kan være berettiget med henblik på opfyldelse af det angivne formål.

Der er imidlertid ingen informationer om, hvorvidt klager foretog sig noget i huset, som kunne være relevant i forhold til at belyse klagers funktionsniveau.

Datatilsynet finder på den baggrund, at registrering i observationsrapporten af den pågældende observation går ud over det formål, som ligger til grund for Topdanmarks iværksættelse af overvågningen, og dermed ikke er forenelig med lovens § 5, stk. 2.

Behandling af diverse videoptagelser samt oplysninger i observationsrapporten

Det fremgår af observationsrapporten, at Topdanmark har observeret klagers færden ved svømmehallen, til hest udenfor ejendommen A [adresse udeladt], ved indkøb i supermarkeder samt hendes færden i bil.

Datatilsynet lægger på baggrund af det oplyste til grund, at observationerne vedrørende klagers færden på de nævnte steder er foregået på frit tilgængelige områder.

Det er endvidere Datatilsynets vurdering, at observationerne tjener det formål at belyse klagers funktionsniveau. Indsamling og behandling af oplysninger om klager i denne sammenhæng giver herefter ikke Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Videregivelse til Arbejdsskadestyrelsen samt fortsat opbevaring af oplysninger hos Topdanmark

Oplysningerne om klager er efter det oplyste sendt til Arbejdsskadestyrelsen til brug for styrelsens afgivelse af udtalelse om erhvervsevnetabet, jf. arbejdsskadesikringslovens § 81 og erstatningsansvarslovens § 10.

Ifølge § 117 i lov om finansiel virksomhed er videregivelse af oplysninger fra finansielle virksomheder, herunder Topdanmark, omfattet af denne lovgivning, og selve videregivelsen til Arbejdsskadestyrelsen kan derfor påklages til Finanstilsynet.

Datatilsynet skal beklage, at tilsynet ikke på et tidligere tidspunkt har været opmærksom på Finanstilsynets kompetence i forhold til denne videregivelse af oplysninger.

Det er Datatilsynets opfattelse, at det ikke strider mod persondatalovens regler, at Topdanmark opbevarer uredigerede optagelser samt de optagelser, som blev videregivet til Arbejdsskadestyrelsen, så længe sagen endnu ikke kan anses for endeligt afgjort. Optagelserne kan således ikke kræves slettet, jf. dog straks nedenfor.

Datatilsynet finder, at fortsat opbevaring af oplysninger, som er registreret i strid med persondataloven – jf. ovenfor om ulovlige optagelser og oplysninger om klagers færden i hjemmet – er i strid med persondatalovens § 5, stk. 2. Datatilsynet skal på denne baggrund meddele Topdanmark, at disse oplysninger ikke længere må opbevares.

Tilsynet skal anmode Topdanmark om at bekræfte, at oplysningerne om klager slettes. Svar bedes være tilsynet i hænde snarest og senest fire uger fra dags dato.

Manglende underretning efter persondatalovens § 29

Det fremgår af sagen, at klager intet vidste om, at hun blev overvåget i november og december 2009, før Topdanmark den 6. april 2010 sendte en fax til Arbejdsskadestyrelsen samt til klagers advokat om, at Topdanmark havde overvåget klager, og i den forbindelse fremsendte observationsrapporten.

Topdanmark har anført, at selskabet mener, at persondatalovens § 29 er overholdt, idet Topdanmark ved videregivelsen til Arbejdsskadestyrelsen har orienteret den registrerede om indsamling af oplysningerne. Topdanmark har dog fremhævet, at det er selskabets opfattelse, at klagers interesse i at få oplyst, at der var foretaget en observation, bør vige for afgørende hensyn til Topdanmarks saglige interesser, jf. § 30, og at § 29 således ikke finder anvendelse.

Formålet med reglerne om oplysningspligt er at skabe gennemsigtighed vedrørende personregistreringer ved, at den dataansvarlige af egen drift giver den registrerede meddelelse om en række forhold i forbindelse med indsamling af oplysninger om den registrerede.

Pligten til at give meddelelse efter persondatalovens § 29, stk. 1, indtræder ”ved registreringen”. Det fremgår af Datatilsynets rettighedsvejledning², at længden af den tidsfrist, der kan indlægges i begrebet ”ved registreringen”, afhænger af sagens nærmere omstændigheder. Den dataansvarlige skal dog altid – vurderet i forhold til den indsats, der kræves fra den dataansvarliges side for at opfylde oplysningspligten – give den registrerede meddelelse så tidligt som muligt.

Under hensyn til formålet med registreringen i den konkrete sag – at indsamle oplysninger om klager uden hendes vidende – er opfyldelse af oplysningspligten inden afslutningen af observationerne selvsagt ikke hensigtsmæssig.

Det er imidlertid Datatilsynets opfattelse, at Topdanmark ikke har fremført vægtige argumenter for, at private interesser ville lide skade af væsentlig betydning, hvis underretningspligten blev opfyldt umiddelbart efter afslutningen af overvågningen.

Datatilsynet finder det på den baggrund beklageligt, at Topdanmark først ca. 4 måneder efter, at overvågningen var afsluttet, underrettede klager om behandlingen af personoplysninger, idet dette tidsrum ikke kan karakteriseres som ”inden for ganske kort tid”, jf. pkt. 2.2.1. i rettighedsvejledningen.

Behandling af oplysninger om klagers børn

Det fremgår af observationsrapporten, at klager er filmet sammen med to børn på vej hen til en svømmehal og på vej væk fra den igen. Klager har udtrykt utilfredshed med, at hendes børn er blevet filmet.

Datatilsynet bemærker, at klager er klageberettiget på vegne af sine børn, men ikke på vegne af andre personer, som måtte fremgå af videooptagelserne.

Datatilsynet finder, at det efter omstændighederne kan være relevant for et forsikringselskab at filme den skadelidte sammen med andre personer, såfremt videooptagelserne belyser den registreredes funktionsniveau.

Tilsynet finder på den baggrund, at der som udgangspunkt ikke er grundlag for at tilsidesætte den behandling af personoplysninger, der følger af, at Topdanmark har filmet klager i en familiemæssig sammenhæng.

Da klagers børn ikke er nævnt ved navn i observationsrapporten, men blot fremstår som ”et barn (pige)”, ”to børn” og ”børnene”, giver det ikke Datatilsynet anledning til bemærkninger, at klagers børn er nævnt i den observationsrapport, som er sendt til Arbejdsskadestyrelsen.

Det er Datatilsynets opfattelse, at der ikke i persondataloven er hjemmel til videre behandling, herunder opbevaring, af videooptagelser af klagers børn. Datatilsynet finder på den baggrund, at videre behandling af disse optagelser kun kan finde sted, hvis de pågældende personer sløres, således at de ikke er genkendelige på optagelserne.

Som anført ovenfor er videregivelse af oplysninger fra finansielle virksomheder, herunder Topdanmark, reguleret i lov om finansiell virksomhed, jf. lovens § 117. Videregivelsen af oplysninger om klagers børn til Arbejdsskadestyrelsen kan derfor påklages til Finanstilsynet.

4. Afsluttende bemærkninger

Kopi af dette brev er sendt til klager.

Datatilsynet har i den forbindelse anmodet klager om at tilkendegive, hvorvidt hun ønsker sagen sendt til Finanstilsynet med henblik på, at Finanstilsynet kan tage stilling til hendes klage over videregivelse af oplysninger til Arbejdsskadestyrelsen, herunder videregivelse af oplysninger om klagers børn. Kopi af Datatilsynets brev til klager af dags dato vedlægges.

Det skal for god ordens skyld oplyses, at Datatilsynet forventer at offentliggøre denne afgørelse i anonymiseret form på tilsynets hjemmeside.

Datatilsynet beklager den lange sagsbehandlingstid, som skyldes et overordentlig stort sagsantal.

¹”Den, som uberettiget fotograferer personer, der befinder sig på et ikke frit tilgængeligt sted, straffes med bøde eller fængsel indtil 6 måneder. Det samme gælder den, der ved hjælp af kikkert eller andet apparat uberettiget iagttager sådanne personer. ”

²Vejledning nr. 126 af 10. juli 2000 om registreredes rettigheder efter reglerne i kapitel 8-10 i lov om behandling af personoplysninger.

[Tilbage til alle afgørelser](#)

Datatilsynet
Borgergade 28, 5
1300 København K
Tlf.: 33 19 32 00
Fax.: 33 19 32 18
E-mail: dt@datatilsynet.dk